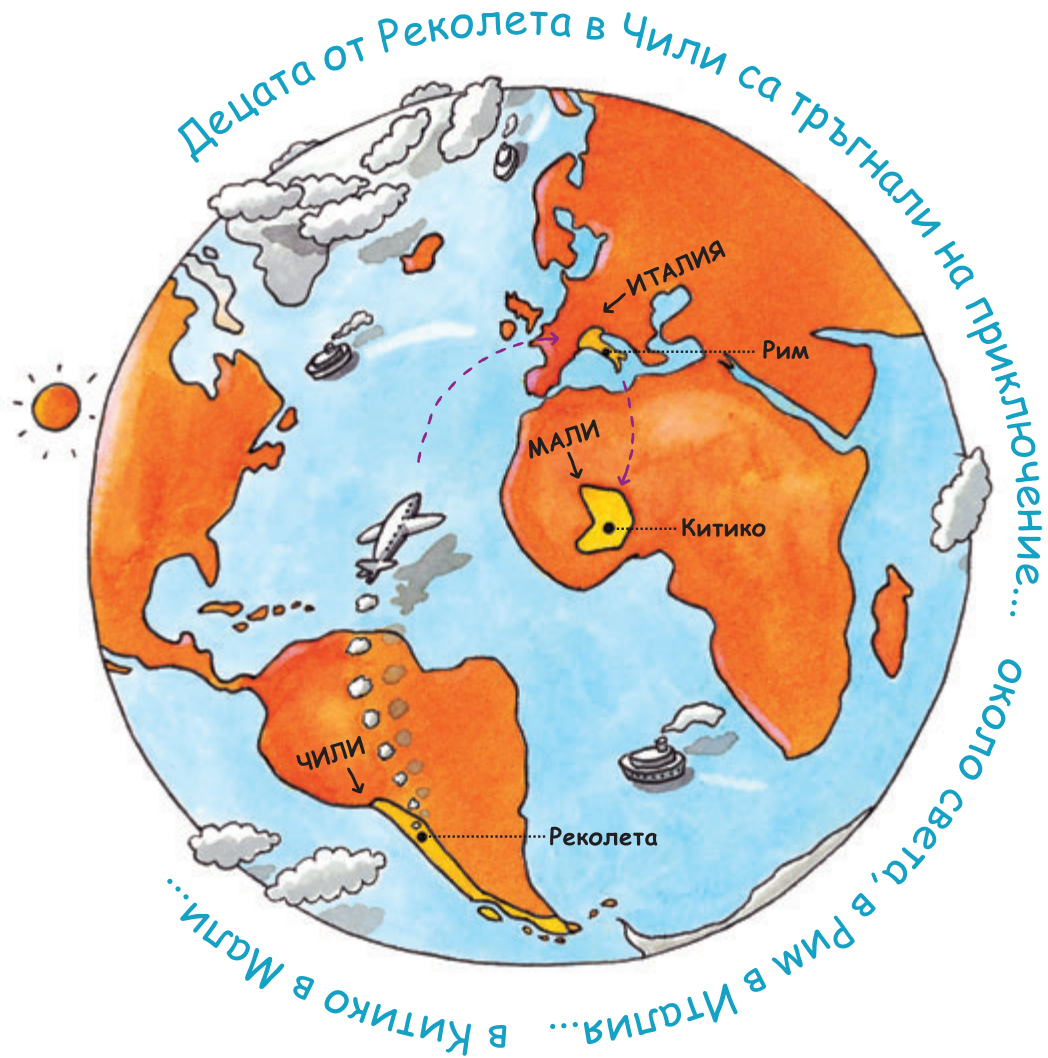

УЧИЛИЩЕТО,
В КОЕТО РАСТЕ ВЪЛШЕБНОТО
ДЪРВО

УЧИЛИЩЕТО, В КОЕТО РАСТЕ ВЪЛШЕБНОТО ДЪРВО

Текст:

София Газа, Амели Дюпуи
и Мари Киприану

Рисунки:

Мари Киприану

Превод и съвети:

Кати Лиъ

Графичен дизайн:

Ателие „Такавоар“ – Париж

Особено благодарни сме на JUNDER
за работата с училището в
Реколета и за това, че вдъхновиха
авторите да създадат този комикс.

Ирис

Нино

Диего

Т-н Мотатозино

Учителят

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ГЕРОИТЕ

Толо

Агата

Кунба

Муса

Стария мъдрец

Това е разказ за група деца, спечелили конкурс на Обединените нации на тема
БОРБА С ОПУСТИНЯВАНЕТО.

Децата от училището в Реколета, Чили са спечелили със своя училищен проект за "разсадник за дървета"* и за няколко месеца действат като деца посланици за борбата с опустиняването*. Ето ги сега, в обиколка на училищата в Европа и Африка.

Забележете ли звездичка в края на някоя дума, обърнете на страница 30, където ще разберете смисъла на тази дума.

В РИМ, В НЕТЪРПЕЛИВО ОЧАКВАНЕ
НА НАШИТЕ ЧИЛИЙСКИ ДЕЦА,
ОФИЦИАЛНИТЕ ЛИЦА СА НАРЕДЕНИ
ЦЕРЕМОНИАЛНО. ЕДИН ОТ ТЯХ,
ПРЕДСТАВИТЕЛЯТ НА ОБЕДИНЕНИТЕ
НАЦИИ, Г-Н ТОМАТОЗИНО, СЕ ГОТВИ
ДА ПРИВЕТСТВА ПОБЕДИЛИТЕ В
СЪРЕВНОВАНИЕТО...

Елате бързо! Представете се на журналистите, те биха искали да ви зададат някои въпроси.

Истина ли е, че сте засадили разсадник в училището?

Защо избрах вас?

Искате да кажете, че в Чили има пустини?

Здравейте, казвам се Црис и дойдохме тук, за да разкажем на всички за нашия проект, който...

... а аз съм Пупо! Искаме да обясним на всички, че сега работим по-добре в нашите стопанства.

И аз, и аз искам да кажа нещо... всичко това е заради вълшебното дърво!

Диего! Започни отначало, за да те разберат журналистите.

Преди това помагахме на родителите си на полето...

Ама ти ще забравиш да кажеш за вълшебното дърво.

Но след толкова работа реколтата беше слаба!

Всъщност, в нашия район хората са бедни, защото си имат много проблеми. Почти не вали и земите са повредени...
затова реколтата става
Все по-лоша всяка година.

Но за късмет една
НПО* ни обясни,
че можем да
подобрим методите
на земеделие.

Избраха нас, децата от Реколета, да
покажем на хората, че нещата могат
да се променят...

Как?

Посетиха ни в училище и ни показаха как да работим на
полето по различен начин. С тяхна помощ отгледахме наши
собствени растения.

Да! И сега знаем как расте
вълшебното дърво!

Деца!
Очакват ни в училището. Там ще продължите
с обясненията за проекта...

Ще ви следваме.
Все още имаме
много въпроси
към вас!

В УЧИЛИЩЕТО, В
СЪРЦЕТО НА РИМ
ИТАЛИАНСКИТЕ УЧЕНИЦИ
ОТКРИВАТ ВЪЛНУВАЩИТЕ
ПРИКЛЮЧЕНИЯ НА
НАШИТЕ МАЛКИ
ЧИЛИЙСКИ ГРАДИНАРИ.

В разсадника* на нашето училище засаждаме
и отглеждаме дървета. Пораснат ли
достатъчно, ги продаваме...

Да, разделихме се на „екологични отбори“, всеки с
по 5 момчета и 5 момичета. Всеки екип отговаря
за собствените си дървета.

Научихте ли
се на гради-
нарство?

Аз, например,
отговарям за
всички вълшебни
дървета...

Сами ли измислихте
идеята за разсадника?

Не, всичко е благодарение
на организация, която се
нарича JUNDER*...

Те дойдоха в нашето училище и
ни обясниха, че северната част
на Чили е застрашена от
опустиняване*.

О! Той е голям
щастливец, с
всичките вълшебни
дървета...

За щастие тук в Италия не страдаме от тези проблеми, нямаме пустини...

Грешиш, защото дори да няма пустини в Европа, и тук се наблюдава опустиняване! Почвите в Средиземноморието* са вече увредени.

В Испания, Гърция и тук, в Италия, земите по крайбрежието ерозират и стават все по-крехки. Положението се влошава през летните месеци заради горските и полските пожари.

Значи казвате, че опустиняването не е точно пустиня, но ако не направим нищо, Сахара може да навлезе в Италия!

Какво? Пустинята в Италия? И в цяла Европа? Господи!

Ъ! Все още не сме стигнали дотам...

Мама мия!

Ха, ха, ха!
Смешно ще е - пясъчни дюни и камили по улиците на Рим...!

Пуно! Това би било ПРИРОДНО бедствие!

Аха! Ако искаш, мога да ти кажа решението. Трябва да засадиш волшебни дървета.

От няколко години насърчаваме малки местни проекти и помагаме на засегнатите страни в борбата с опустиняването.

Така станахме...

...посланици в борбата с опустиняването!

А защо проектът с разсадника се изпълнява от деца?

Хей! Не искате ли и вие да направите нещо такова и да садите дръвчета?

Сега при нас има много вълшебни дръвета!

Обясниха ни, че ако научим за проблемите си отрано и ако обработваме земята по-добре, ще имаме по-малко проблеми като порастем...

Освен това възрастните не вярват във вълшебните дръвета, а ние вярваме!

Напълно сте прави, възрастните се отказват твърде лесно.

Поздравявам ви за ентузиазма.

Хайде да им ръкопляскаме!

ВРЕМЕ Е НАШИТЕ ДЕЦА-ПОСЛАНИЦИ ДА ТРЪГВАТ ОТ ИТАЛИЯ И ДА СЕ СРЕЩНАТ С ДРУГИ ДЕЦА, КОИТО СЪЩО СЕ УЧАТ НА БОРБА С ОПУСТИНЯВАНЕТО.

Лек път!

МЕЖДУВРЕМЕННО В
МАЛКО СЕЛЦЕ В МАЛИ

Да не мислиш, че това е
тук, за да те крие!

Не подрязвай плета
толкова ниско, защото
всичко в къщата ми ще
се вижда.

Всъщност живият
плет спира вятъра
и защитава
насажденията.

О...гледай!
Говедата на Адама...

Днешните деца не проявяват никакво уважение!

Ела и чуи какво ще каже Кумба.

Да, всички трябва да знаят какво учим в училище.

Какво дърдори пак тази?

Остави момичето да говори!

Внимавай! Козата яде дървото, което училището посади тази година...

О, не!

Не мога да повярвам!

То е на учителя.

Но него го няма, за да се грижи за дървото. Той е в града, за да посреща децата от Чили.

Чили, това не е ли в Америка?

Да! Южна Америка.

Махай се! Къш!

Кого е отишъл
да посреща?

Деца на
нашите
години?

Да! Деца,
които са
засадили
вълшебни
дървета!

Да бе,
вълшебни
дървета!

Ха!... вълшебни
дървета... глупости
говорят...

Мисля, че знам защо
им казват вълшебни
дървета.

Ще пристигнем в Китико
след по-малко от час.

Я, какви птици...

МЕЖДУВРЕМЕННО, ДОКАТО КУМБА ГОРДО
РАЗКАЗВА КАКВО СА НАУЧИЛИ ОТ УЧИТЕЛЯ
В КЛАСА, НАШИТЕ ПРИЯТЕЛИ СЕ КАЧВАТ В
ЕДНА МНОГО ГОЛЯМА КОЛА.

Истина е, при нас има много красиви птици и други животни.

Но тези ценни животни може да изчезнат заради опустиняването. Това е катастрофа...

За щастие тук в Мали изпълняваме многобройни проекти за решаване на този ужасен проблем.

Да, освен това страните от район Сахел* са подписали Конвенцията* и са много активни.

СЛЕД ЕДИН ЧАС

Здравейте, аз съм Муса от Института Сахел. Вече две години работим заедно с учителя от района...

Здравейте

...и нека приветстваме Урис, Пуно и Диего от Чили, които ще ви разкажат за своето приключение.

Ще имаме ли книги за четене?

Да, ние знаем как да отглеждаме вълшебни дървета!

О!

Обучаваме учителите и раздаваме книжки със занимания за децата. В тях има картинки и лесни обяснения за борбата с опустиняването.

Отлично! Искам книжка.

Няма с книги да разрешим проблема с недостига на вода.

А ти, Адама! И твоите животни, които търпят всичко! Добре ще е да чуеш нашите гости, които са дошли от толкова далече.

Мама не знае как да отглежда вълшебни дървета, но определено има хъс.

Съберете се около дървото и слушайте. Нашите гости ще ни кажат как са създали своя разсадник.

Мога да ти помогна, ако се притесняваш.

Здравейте всички. Ние сме от северната част на Чили, където земята е много суха, точно както тук. В училище ни казаха как земята ерозира*.

Нашият учител ни обясни също, че ако разберем същината на проблема ще намерим решения по-лесно.

Основният проблем
е липсата на вода.

В училище образувахме воден съвет, в който
изчисляваме и измерваме количеството вода
за пиене, миене и напояване, които ни
трябват всеки ден.

После водата се разпределя
според нуждите и така я
пестим.

За да помогнем на
разсадника трябва да
не губим нито капка.

Ние сме на ва-
шите услуги!

Трябва ни вода, но в сухите
райони няма достатъчно вода,
а често дори има режим.

Правя си, водата е
безценна и трябва да се
научим да я използваме
по-добре.

Точно така, липсата на вода е една
от причините за опустиняването.

Но после нещата тръгват
едно след друго... земята
изсъхва, ерозира...

Да!

Как почвата става толкова крехка?

Почти не вали, а слънцето е силно в продължение на месеци и растенията и животните страдат.

Без достатъчно вода растенията умират. Корените им изсъхват, не могат да задържат почвата и вятърът издухва всичко. Остават само камъните.

А върху тях нищо не расте.

И когато най-после завали, дъждът е бедствие. Дъждът е толкова силен, че отмива всичко. Ужасно е!

Това е много лошо!

Забрави да кажеш, че ако растенията загинат, няма да можем да изхранваме стадото, а ако животните умрат от глад, няма да има храна и за нас.

Това никак не е смешно! За щастие има вълшебно дърво!

Фу!

Вие деца сте големи сладури, но ние знаем всичко това... не можем да спрем слънцето или дъжда, който унищожава всичко...

Да, но 2-н Адама, ако не направим нищо ще става само по-зле, а ние децата имаме много идеи.

Има евтини решения за борба с вятъра, слънцето и силния дъжд.

И когато засаждаме вълшебни дървета, на теб няма да ти е позволено да си храниш животните с листата им.

О! Г-н Адама винаги ли е такъв?

Най-напред, ние можем да защитим нашите култури, като подготвим полетата. Можем да изградим плет от бамбук или суха трева.

Да, можем да спрем вятъра дори и с плетена слама или ламарина.

Можем дори да засадим жив плет от царевица в градината на баща ми.

Да, това е добър начин да защитиш и най-крехките растения като лук и фасул.

За да не изгарят растенията от слънцето можем да поставим изсъхнали палмови листа на дървени колове и да им осигурим сянка.

Да! Вярно е.

Другият проблем е стадото говеда, които ходят навсякъде. Те тъпчат и ядат всичко, което засадим. Затова трябва да направим ограда!

Казах ви, че Кумба има много идеи.

Хей!
Мисля, че Пупо се влюбва в нея...

?

Чакай малко, Кумба, Адама не е виновен за всичките ни проблеми. Всеки от нас трябва да положи усилия.

Да, но ние децата правим повече неща от него.

Искате ли да играем на отгатване? За да растат растенията, трябва да обогатяваме земята...с какво? Някой може ли да каже?

Като хвърляме монети на земята?

Ш-ш, не бъди глупав!

Аз знам. С компост*.

Да, прав си, но знаете ли как се прави той?

Ъ-ъ...

Ъ-ъ... с гниещи стари парцали?

С рециклирана хартия?

С тор*, който купуваме от бугката на чичо Лоло?

С мъртви животни?

За компоста в нашето училище изкопахме голяма дупка, която пълним с остатъци от кухнята и градински отпадъци.

Освен това в дупката можем да слагаме и фекалии от кози и камили!

Аз пък нося паднали листа и парчета изхвърлени зеленчуци от дома!

Страхо-тен си.

Х-м...

Х-р-р... х-р-р

Хей, вижте! Той спи. Надявам се знае как се прави компост...

Ха, ха, ха..

Не!

Хи! Хи!

Не, разбира се!

За компост дори нося слама
от нивата на родителите ми.

След това покриваме
компоста с пръст и го
оставяме така няколко
седмици...

После учителят ни
показва как да го
обръщаме и да го
напояваме често,
за да изгние всичко.

И от топлината и
влажната всичко става
тъмнокафяво - това е
компост. А той е тор
за растенията.

Да! след това добавяме
малко към вълшебните дър-
вета, за да станат още
по-вълшебни!

Така ли?

Но внимавайте, съветвам
ви да не добавяте пилешки
кости или мляко! Иначе
компостът ще замирише
много лошо!

И ще привлича
животни!

Компостът помага
на растенията да
растат.

За вашия разсадник
трябва да садите
семената в саксии.

Да! Семена можем да съберем от
узрели плодове или дори да стрием
акациевы шушулки или тамаринд.

Саксиите трябва да се поставят на равно и защитено от слънцето и вятъра място.

И когато се появят първите кълнове*, във всяка саксия се оставят само най-здравите.

Освен това махаме плевелите, като изгребваме пръстта около тях.

Ще ми покажеш ли как го правиш?

Сигурно е най-хубаво, когато ги засаждаш в земята.

Определено. Страхотно е! Но гледай да оставяш достатъчно място между всяко дърво, за да има достатъчно място да растат.

И не забравяй да напояваш дърветата всеки ден вечер.

Приятелци, тези деца ни казват нещо много ценно. Трябва да ги чуем...

...и още утре започваме работа по нашия собствен разсадник тук в Китико.

Мъдрецът е прав.

Хей...вужме!

Супер!

И така, кой ще дойде
утре да започне работа в
разсадника?

Какво, никой ли?

Ъ! Къде отиват всички?

Каква красива
музика!

Чудна е

Толкова е прекрасна!

Браво!

Много добре свирите,
откъде сте?

От Азия: Китай, Индия и
Непал. Пътуваме по света,
за да споделяме нашето
изкуство и култура
с децата по
целия свят.

Много забавно! Ние също
пътуваме по света, за да
помагаме на децата в борбата
с опустияването!

А, опустияването.
Това е проблем и в Азия.

Да, в Китай имаме студени пустини
с виещи ветрове, които издухват
пясъка чак в земеделските земи.

Това ми напомня за проекта за възстановяване на горите* на хълма зад нашето село. Жените поеха инициативата и засадиха плодни дървета на изоставена земя...

...обединиха усилията си, за да се борят с опустиняването. С продажбата на плодове жените успяха да задоволят ежедневните си нужди.

Точно като при нас. Ние работихме заедно и успяхме да засадим много дървчета по едно и също време.

Това е много ефективно в борбата с деградацията на земите*.

Ние сме специалисти по вълшебните дървета!

Благодарение на съвета на нашите чилийски приятели ще създадем наш собствен разсадник тук в Китико.

Отлична новина! Искате ли отпразнуваме това събитие с музика?

Ние имаме друга идея...защо не организираме представление за борбата с опустиняването?

Можем да придружим разказа с наши собствени мелодии.

Аз искам да играя служителя от неправителствената организация!

Супер! Всеки ще получи роля. А аз искам да съм специалиста по водата.

Да-а! Ще трябва да измислим песен за вълшебното дърво!

А пък аз ще бъда вълшебното дърво!

**СЛЕД НЯКОЛКО ЧАСА
КУМБО И ПУПО СА ГОТОВИ
С ТЕКСТА НА ПИЕСАТА.
МУСА И УЧИТЕЛЯТ ИМ
ПОМАГАТ. НА СЛЕДВАЩИЯ
ДЕН СЛЕД ХУБАВ СЪН ПРЕЗ
НОЩТА ВСИЧКИ СА ЗАЕТИ
ДА ПОДГОТВЯТ ПИЕСАТА.**

Кой иска да играе родителите,
които не знаят нищо за
добрата земеделска практика?

Трябват ни хора за садене на дърветата, някой
да ги напоява и друг да прибира градинските
приспособления.

Искам още
листа, за да
приличам повече
на вълшебно
дърво!

Аз искам да съм президента!

Елате с мен да вземем
пръчки, за да теглим жребий.

**СЪЩАТА ВЕЧЕР ВСИЧКИ СА ГОТОВИ
ДА ИГРАЯТ ПИЕСАТА „ВЪЛШЕБНОТО
ДЪРВО“. УЧИТЕЛЯТ ДОРИ ПРОДАВА
БИЛЕТИ ЗА ПИЕСАТА. СЪС СЪБРАНИТЕ
ПАРИ ЩЕ МОГАТ ДА КУПАТ ПЪРВИТЕ
СЕМЕНА ЗА РАЗСАДНИКА.**

Ако работим заедно, можем
да намалим опустиняването.
И това е вълшебство!

КАКЪВ УСПЕХ, ПРИЯТЕЛИ!
ЗАБАВЛЕНИЕТО ПРОДЪЛЖИ
ЦЯЛА НОЩ. СЛЕД ИЗПЪЛ-
НЕНИЕТО МУЗИКАНТИТЕ И
АКТЬОРИТЕ РАЗГОВАРЯХА С
ХОРАТА ОТ СЕЛОТО И РАЗ-
МЕНИХА ИДЕИ ЗА БОРБА С
ОПУСТИНЯВАНЕТО. ОСВЕН
ТОВА СЕ СБОГУВАХА И СИ
ДАДОХА ОБЕЩАНИЯ...
ЗАЩОТО ИРИС, ПУПО И
ДИЕГО ЗАМИНАВАТ КЪМ
НОВИ ХОРИЗОНТИ.

28

От утре започваме разсадника.

Значи вълшебното
дърво е както всяко
друго дърво?

Е, да, но когато расте
там, където не расте
нищо друго...

Така е, това си
е вълшебство!

Аз също, искам
да засадя въл-
шебни дървета,
за да мога да
пътувам.

Ще покажем, че лесно
можем да променим
навиците си.

Ще се върнете ли
скоро в Китико?

Ваш рег е да дой-
дете и да откриете
Чили и Реколета.

КРАЙ

ВИКТО- РИНА

ДА или НЕ ?

- 1 Скъпо ли е да се направи разсадник? ☐
- 2 Децата имат ли роля в борбата с опустиняването? ☐
- 3 Опустиняването застрашава ли Европа? ☐
- 4 Възможно ли е да се отглеждат растения в засушливите земи*? ☐
- 5 Опустиняването само в пустините ли се случва? ☐
- 6 Възможно ли е да се изхранва голямо стадо с ограничено количество трева? ☐
- 7 Необходимо ли е да се опазват насажденията от стадата? ☐
- 8 Бамбукът може ли да опазва растенията от вятъра? ☐
- 9 Възможно ли е да се напояват градините, в които има компост? ☐
- 10 При направата на компост можем ли да добавяме пилешки кости? ☐
- 11 В разсадника трябва ли да запазим всички кълнове в саксиите? ☐
- 12 Помага ли засаждането на дръвчета в борбата с деградацията на земите? ☐
- 13 Горещи ли са всички пустини на света? ☐
- 14 Можем ли наистина да променим лошите си навици? ☐
- 15 ЮНЕСКО част ли е от Обединените нации? ☐

Речник на термините

възстановяване на горите: дейност, която включва засаждане на дървета или храсти в райони, в където те вече са редки или не се срещат.

деградация на земите: намаляване качеството на земите поради недове приспособени човешки дейности (обезлесяване, интензивно земеделие, стада животни, оставени да тъпчат земята, което не позволява повторно израстване на растителността) и климатични разлики (силни ветрове, поройни дъждове, суша и др.).

ерозия: постепенно износване на почвения материал или всеки друг твърд материал от вятър, дъжд и др.

засушливи земи: официалният термин, който се отнася за всички сухи райони на планетата.

компост: естествен тор, направен от изгнили растителни отпадъци. Компостът се използва за наторяване на почвите за отглеждане на насаждения.

конвенция: споразумение, пакт или договор, сключен между лица или държави за разрешаване на конкретни въпроси. Страните, които са подписали Конвенцията на ООН за борба с опустиняването се съгласяват да изпълняват проекти за борба с опустиняването.

кълнове: след като семената покълнат и от тях израстат кълнове, се получават малки гръвчета, които ще израстат до пълен си размер след засаждане в почвата и при достатъчно вода.

НПО: Неправителствена организация. Група хора, защитаващи достойна кауза и увеличаващи осведомеността на обществото, независимо от правителството. Много НПО се борят за опазването на околната среда.

Обединени нации: Организацията на обединените нации опитва да решава проблемите на човечеството: борба с бедността и болестите, помощ за развитие,

уважаване на човешките права, опазване на околната среда и др. За постигането на всичко това сътрудничат над 30 организации. (Виж ЮНЕСКО*.)

опустиняване: процес, при който земя, която може да се използва за земеделие се превръща в неизползваема суха зона, т.е. не може да се използва за земеделие и да поддържа живот. Процесът на опустиняване възниква само в засушливите райони, а на всички други места се нарича деградация*.

разграждане: процесът на разграждане на първоначална маса на нейните основни части.

разсадник: защитена зона, в която се засаждат гръвчета. Отглеждат се растения и за разсаждане се избират само най-здравите гръвета.

Сахел: зона в Африка, която се простира на юг от Сахара, между Сенегал и Сомалия (виж картата).

Средиземноморие: район около Средиземноморско море, който включва Северна Африка, Близкия Изток и Южна Европа.

тор: естествен или изкуствен продукт, който подобрява качеството на почвата чрез подготовката ѝ за земеделие за увеличаване на продуктивността, защото растенията растат по-добре. (виж компост*).

ЮНЕСКО: Организация на Обединените нации*, която включва много държави за подкрепа и поощряване на образованието, науката и културата. Някои програми включват борба с опустиняването.

JUNDEP: „Juventudes para el Desarrollo y la Producción“ (Младежи за развитие и производство), чилийска НПО*, която съсредоточава усилията си върху развитието на младежта.

Този комикс е част от образователния комплект по опустиняване, издаден от ЮНЕСКО и КБООН.

Комплектът се предлага на три езика (английски, френски и испански) и включва пет документа:

Ръководство за учителя: *Да се научим да се борим с опустиняването*

Сборник казуси: *Борбата с опустиняването дава плод*

Комикс: *Училището, в което расте Вълшебното дърво*

Комикс: *Няма достатъчно голям килим, под който да сметем пустинята*

Постер: *Опустиняването по света*

UNESCO-MAB

Division of Ecological Sciences

1, rue Miollis

75352 Paris 07 SP, France

Fax: (+) 33 1 45 68 58 04

<http://www.unesco.org/mab>

Преводът и редакцията са извършени в рамките на Проект „Устойчиво управление на земите“, който е съвместна инициатива на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и горите и Програмата на ООН за развитие, финансиран от Глобалния екологичен фонд.